

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของสภาองค์กรชุมชน: กรณีศึกษาสภาองค์กรชุมชนตำบลบ้านกุ่ม อำเภอบางบาล กับสภาองค์กรชุมชนตำบลชาวนา อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผู้ศึกษาวิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้รูปแบบ “การวิจัยเชิงคุณภาพ” (Qualitative research) ประกอบด้วย

- 1.1 การศึกษาจากกฎหมาย ระเบียบ เอกสารวิชาการ และตำราที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 การสัมภาษณ์เชิงลึกในลักษณะเผชิญหน้า
- 1.3 การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม และแบบไม่มีส่วนร่วม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เพื่อให้สามารถค้นหาคำตอบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้เลือกใช้เฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 20 คน ได้แก่

- 2.1 สภาองค์กรชุมชนตำบลบ้านกุ่ม อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 5 คน
  - 1) ประธานสภาองค์กรชุมชนตำบล 1 คน
  - 2) รองประธานสภาองค์กรชุมชนตำบล 1 คน
  - 3) เลขานุการสภาองค์กรชุมชนตำบล 1 คน
  - 4) สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบล 2 คน
- 2.2 สภาองค์กรชุมชนตำบลชาวนา อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 5 คน
  - 1) ประธานสภาองค์กรชุมชนตำบล 1 คน
  - 2) รองประธานสภาองค์กรชุมชนตำบล 1 คน
  - 3) เลขานุการสภาองค์กรชุมชนตำบล 1 คน

- 4) สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบล 2 คน
- 2.3 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวม 2 คน
  - 1) นายกเทศมนตรีตำบลบางบาล 1 คน
  - 2) นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลชานนา 1 คน
- 2.4 นักปกครองท้องถิ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวม 4 คน
  - 1) กำนันตำบลบ้านกุ่ม อำเภอบางบาล 1 คน
  - 2) ผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลบ้านกุ่ม 1 คน
  - 3) กำนันตำบลชานนา อำเภอเสนา 1 คน
  - 4) ผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลชานนา 1 คน
- 2.5 ประชาชนในพื้นที่สภาองค์กรชุมชนรวม 4 คน
  - 1) สภาองค์กรชุมชนตำบลบ้านกุ่ม อำเภอบางบาล 2 คน
  - 2) สภาองค์กรชุมชนตำบลชานนา อำเภอเสนา 2 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ โดยมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open-Ended Questions) มากกว่าปลายปิด (Closed-End Questions) แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และส่วนที่เป็นความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

3.2 รูปแบบของการใช้เครื่องมือ ใช้วิธีสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In depth Interview) และเป็นการสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า พร้อมกับการสังเกตการณ์กลุ่มตัวอย่างแบบไม่มีส่วนร่วม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการด้วยตนเอง โดยจำแนกการเก็บตามแหล่งที่มา ดังนี้

4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เลือกมาแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 20 คน ทุกคนล้วนทำงานอยู่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเน้นการสนทนาแบบไม่เป็นทางการ ไม่เน้นการเก็บข้อมูลที่เป็น

ตัวเลข พร้อมกับสังเกตการณ์กลุ่มตัวอย่างด้วย ก่อนจะออกเก็บข้อมูลได้ประสานงานกับสาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บ ข้อมูล ขณะเก็บข้อมูลได้ใช้เครื่องบันทึกภาพและเสียง จากนั้นก็นำมาถอดคำสัมภาษณ์เป็นอักษรอีกครั้ง เพื่อตรวจสอบ แยกแยะ และตรวจทานก่อนที่จะนำไปวิเคราะห์

4.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ ใช้วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษา ค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ อาทิ พระราชบัญญัติ ตำราวิชาการทางรัฐศาสตร์ ผลงานวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความ และแนวคิดทฤษฎี ตลอดจนทั้งข้อมูลที่สืบค้นจาก Internet และนำมาประมวลผล เพื่อใช้ในการประกอบการวิเคราะห์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ก่อนทำการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่รวบรวมมาจากแหล่งต่าง ๆ และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก มาจัดระเบียบ พร้อมแยกแยะให้เป็นหมวดหมู่ โดยทำการตรวจสอบ และเลือกสรรเนื้อหาที่เกี่ยวข้องไว้ ตัดเนื้อหาที่ไม่เกี่ยวข้องออก มีการจัดเป็นกลุ่มข้อมูล เรียงลำดับ เพื่อให้ง่ายต่อการนำไปวิเคราะห์และสอดคล้องกับกรอบแนวคิด ตลอดจนทั้งสามารถตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างครบถ้วน ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้การวิเคราะห์อย่างเป็นเหตุเป็นผล และเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Method) เพื่อค้นหาคำตอบของการวิจัยได้ถูกต้อง ตรงตามวัตถุประสงค์และสามารถนำไปสู่การสรุปผลของการวิจัยได้